

Agència Catalana del Patrimoni Cultural

Pla
d'acció

20
15

#

Índex

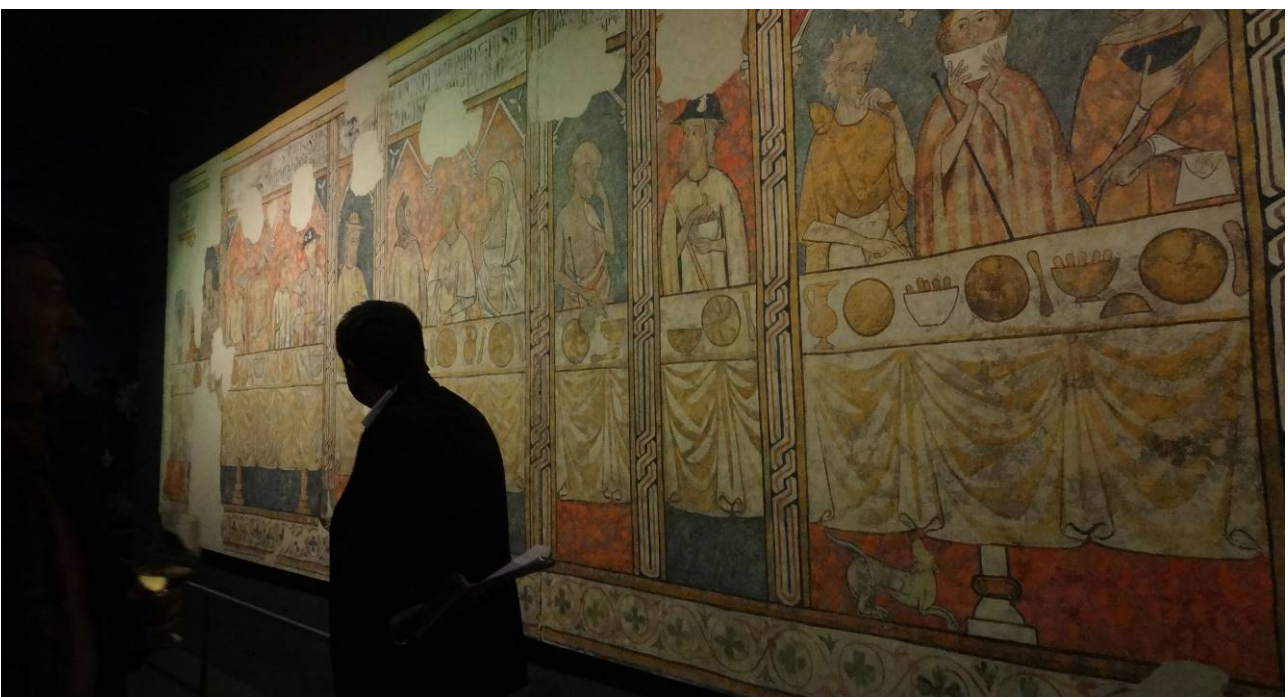
Agència Catalana del Patrimoni Cultural	03
Pla d'accions 2015	05
Grans fites per al 2015	06
Principals projectes per al 2015	07
Organització i recursos humans	58
Pressupost 2015	62

L'Agència Catalana del Patrimoni Cultural

El Pla d'Acció 2015 de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural respon a la seva missió inicial i suposa una continuïtat respecte el 2014. Les accions iniciades l'any passat van servir per ordenar i posar alhora les bases del full de ruta dels propers anys.

El Pla d'Acció 2015 desplega les línies de treball ja iniciades i centrades en els públics a través d'una continuïtat en la millora dels serveis i dels elements interpretatius dels equipaments que gestiona, així com en la conservació del patrimoni cultural.

Totes aquestes accions s'estenen enguany més enllà dels equipaments gestionats per l'Agència per iniciar el desplegament d'activitats al conjunt del patrimoni nacional.

Un relat integral, viu i ric del passat del país

- **Orígens / Arrels:** Icnites de Fumanya, la Draga, Serinyà, Mines de Gavà...
- **Cultura dels Ibers:** Ullastret, Olèrdola, ruta dels Ibers...
- **Colònies gregues:** Empúries, Roses...
- **A l'Imperi Romà:** Tàrraco, Baetulo, Barcino...
- **Catalunya Comtal:** Vall de Boí, Sant Pere de Rodes, Miravet...
- **Catalunya Reial:** Poblet, Santes Creus, Vallbona, Girona...
- **Temps de Renaixement:** Escaladei, Tortosa...
- **Temps de Barroc:** Universitat de Cervera, Museu Etnològic del Montseny
- **Industrialització:** Vapor Aymerich, Amat i Jover, mNACTEC, Ecomuseu de les Valls d'Àneu...
- **Temps de Modernisme:** Gaudí, Domènech i Montaner, Puig i Cadafalch, MNAC...
- **Temps de Noucentisme:** Gandesa, Pinell de Brai, Santa Clotilde...
- **Memòria i Avantguardes:** Espais de la Batalla de l'Ebre, Fundació Miró, Teatre Museu Dalí...
- **Contemporaneïtat/Catalunya.cat:** DHUB, MACBA...

Pla d'accions per al 2015

548 accions repartides en quatre blocs estratègics

- 1. Impulsar el sector del Patrimoni Cultural Nacional**
a través de
 - L'impuls de les xarxes temàtiques dels museus nacionals i de les xarxes territorials de museus
 - L'establiment de convenis de col·laboració amb els ens locals
 - Creació d'aliances estratègiques entre el sector públic i privat
- 2. Incrementar l'ús social del patrimoni** a través de
 - La millora dels serveis bàsics i dels elements interpretatius dels equipaments patrimonials
 - La producció i programació de nous productes i serveis per als públics
- 3. Impulsar la conservació del patrimoni i la recerca** a través de
 - L'increment de les col·leccions
 - La millora de la conservació i la catalogació del patrimoni
 - Promoure la qualitat, el rigor, la innovació i la transferència de coneixement tècnic
- 4. Incrementar els recursos destinats al patrimoni cultural i millorar-ne la gestió**, fent-la més eficient, i cercant-ne noves vies de finançament

Grans fites per al 2015

- 1.** Obrir els serveis de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural a museus i monuments gestionats per tercers, més enllà dels gestionats per la pròpia Agència
- 2.** Incrementar un 8% el nombre de visitants als equipaments patrimonials de la Generalitat de Catalunya. Objectiu: 1.111.712 visitants per al 2015
- 3.** Incrementar el grau de satisfacció dels visitants. Objectiu: 95,5% de visitants satisfets amb l'experiència de la visita (un 3,5 més respecte el 91,59% de satisfacció 7-10 sobre 10 que es va registrar el 2014)
- 4.** Assolir un nivell d'autofinançament del 20%, a través dels ingressos generats per recursos propis i per la cerca de patrocini (un 2% més que el 2014)

Principals projectes per al 2015

1. Sector del Patrimoni Cultural Nacional

Articulació de les Xarxes Territorials Museus

**BLOC ESTRATÈGIC
SECTOR DEL
PATRIMONI
CULTURAL NACIONAL**

Les polítiques de suport de la Generalitat als museus de Catalunya donen prioritat a les accions mancomunades i la provisió de serveis d'economia d'escala. Les xarxes territorials són l'espai de definició concertada d'aquestes actuacions i de la seva gestió, a través dels Servei d'Assistència als Museus (SAM).

Les xarxes es despleguen al conjunt del territori i garanteixen la preservació i difusió del patrimoni moble de Catalunya.

El mapa de desplegament de les xarxes territorials 2015-2016

2015

- Museus de les comarques de Girona 27 museus
- Museus de Terres de Lleida i Aran 10 museus

2016

- Museus de la Catalunya Central 9 museus
- Museus de la Regió Metropolitana Nord 17 museus
- Museus de la Regió Metropolitana Sud 21 museus
- Museus del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre 13 museus

Articulació de les Xarxes Territorials de Museus

Actuacions

1. Posada en funcionament de la Xarxa de Museus de les comarques de Girona i de la Xarxa de Museus de les comarques de Lleida mitjançant la signatura de convenis marc entre la Generalitat, les respectives Diputacions Provincials i els museus del territori:

- Creació d'una comissió institucional i una comissió tècnica en la qual hi participen totes les institucions implicades
- Contractes-programa que defineixen les actuacions a fer durant els propers 4 anys

2. Creació d'un catàleg de serveis als SAMS (Servei d'Atenció als Museus) de Girona i Lleida

- SAM Girona (ubicació: Museu d'Arqueologia de Catalunya-Girona): assessoraments en matèria patrimonial; suport en temes d'accessibilitat als museus; disseny d'una estratègia de comunicació digital, i realització d'un pla de coneixement dels públics.

- SAM de Lleida i Aran. (ubicació: Ecomuseu de les Valls d'Àneu): producció d'una exposició itinerant de fotografia estereoscòpica; implementació i dinamització de xarxes socials per part dels museus; suport en accions de comunicació, i organització d'un curs de direcció estratègica dels museus.

Un nou relat per a la Tàrraco romana

Patrimoni Mundial de la Humanitat

BLOC ESTRATÈGIC
SECTOR DEL
PATRIMONI
CULTURAL NACIONAL

Amb l'objectiu de millorar l'experiència de la visita al Patrimoni Mundial de Tàrraco, preservar-lo i difondre'l en les millors condicions, l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, juntament amb les administracions, el sector privat i el món acadèmic, posa les bases per la definició d'un nou relat de Tàrraco com a capital de la Catalunya romana.

Un nou relat per a la Tàrraco romana

Línies de treball

Es preveu treballar en tres àmbits concrets:

- 1.** Creació d'un relat únic global per a tot el Patrimoni Mundial de Tàrraco i de la seva senyalització
- 2.** Millorar la gestió del conjunt del patrimoni de Tàrraco i treballar per satisfer les necessitats dels diversos tipus de públic
- 3.** Pla de conservació i restauració del monuments que formen part del Patrimoni Mundial

Integren el Patrimoni Mundial de Tarragona

- El Pretori
- El Circ
- El Fòrum provincial
- El Fòrum de la colònia
- Arc de Berà
- Torre dels Escipions
- Aqüeducte de Ferreres
- Pedrera del Mèdol
- Museu Nacional Arqueològic de Tarragona
- Les Muralles,
- Amfiteatre
- Necròpolis tardoromana
- Fòrum Provincial
- Teatre romà
- Volta del Pallol
- Vil·la romana dels Munts (Altafulla)
- Vil·la romana de Centcelles (Constantí)

Desplegament del mapa de valor del Patrimoni Cultural a Catalunya

**BLOC ESTRATÈGIC
SECTOR DEL
PATRIMONI
CULTURAL NACIONAL**

Després d'un treball de recerca sobre el dimensionament i la caracterització del sector patrimonial a Catalunya, en el que es van identificar els agents clau i es va dibuixar la cadena de valor, l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural continua amb aquesta tasca amb la creació de grups de treball que identifiquin i treballin sobre els reptes les oportunitats i els projectes transversals a desenvolupar conjuntament entre els agents del sector.

Desplegament del mapa de valor del Patrimoni Cultural

Actuacions

Un dels eixos principals al voltant de la caracterització del sector patrimonial són els públics. Al llarg del 2015, es realitzaran tres **grups de treball** amb l'objectiu de compartir els estudis realitzats des de l'Agència en matèria de públics, debatre'ls i elaborar un document amb les conclusions i els projectes comuns identificats.

1. Anàlisi dels públics i del coneixement que tenen del patrimoni cultural de Catalunya:

- Conclusions de l'anàlisi realitzada sobre el grau de coneixement dels equipaments patrimonials de la Generalitat de Catalunya i del grau de satisfacció dels visitants quan el visiten. Les conclusions que se'n deriven permeten disposar d'un pla estratègic d'actuació 2015-2020, amb directrius i accions de futur.

2. Anàlisi de coneixement i ús del patrimoni per part del sector educatiu:

- Presentació de les accions de l'acord marc realitzat amb el Departament d'Ensenyament.
- Resultats de l'estudi qualitatiu realitzat sobre les sortides a museus i espais patrimonials: procés de decisió, percepcions i preferències de les escoles.
- Presentació de les bases del projecte educatiu de l'Agència

3. Anàlisi de coneixement i diagnosi de les relacions entre el turisme i el patrimoni cultural català. Es presenten els resultats obtinguts de:

- L'auditoria turística realitzada a 20 equipaments patrimonials de Catalunya que representen diversos períodes de la història i l'art del país. L'auditoria analitza la forma com els turistes miren i usen els recursos patrimonials, la forma com hi accedeixen i les possibilitats que oferim a la seva visita.
- L'estudi de la valoració turística dels recursos culturals de Catalunya que analitza la reputació turística dels elements patrimonials a partir d'una sèrie d'ítems que van des de les guies turístiques a les pàgines web, i dels catàlegs d'oferta turística a les xarxes socials. Aquesta informació és un bon punt de partida per millorar, adaptar i ampliar l'oferta turística dels llocs culturals.

Una nova marca per al Patrimoni Cultural de Catalunya

BLOC ESTRATÈGIC
SECTOR DEL
PATRIMONI
CULTURAL NACIONAL

Per fer visible el Patrimoni Cultural de Catalunya i potenciar-lo com un projecte de país es crea una marca paraigües del patrimoni català que contribueixi a:

- 1.** Posicionar el patrimoni cultural català en la ment de la societat catalana i de la comunitat internacional
- 2.** Fer del patrimoni cultural català un marc de referència per qui busca gaudir d'experiència culturals d'oci i d'aprenentatge
- 3.** Situar el patrimoni cultural català com a eix central de la marca Catalunya

Una nova marca per al Patrimoni Cultural de Catalunya

La nova marca ha de permetre reforçar el posicionament dels equipaments que gestiona la Generalitat de Catalunya i esdevenir, alhora, un segell de referència per aquells espais patrimonials que tenen una importància cultural excepcional en el llegat de Catalunya i que ajuden a construir el relat de la història del país.

Creació i implementació per fases d'una marca visual identificativa dels principals equipaments i espais patrimonials de Catalunya mitjançant:

2015

- Creació de la marca paraigües Patrimoni Cultural de Catalunya que identifiqui els equipaments patrimonials gestionats per l'Agència en tant que elements clau per conèixer el relat històric català.
- Redacció dels criteris d'adscripció a la marca Patrimoni Cultural de Catalunya
- Aplicació de la marca als equipaments

2016

- Aplicació de la marca a d'altres equipaments susceptibles de rebre el distintiu

2. Ús social del patrimoni cultural

Patrimoni *en Acció*

Programa de foment de l'ús social i el coneixement del patrimoni

BLOC ESTRATÈGIC ÚS SOCIAL DEL PATRIMONI

Per poder fer visible l'immens patrimoni cultural de Catalunya i oferir-lo en les millors condicions a la societat, el Departament de Cultura i l'Obra Social "la Caixa" van signar, durant el 2014, un acord de cooperació per la millora dels serveis i dels recursos interpretatius dels equipaments patrimonials gestionats per l'Agència. Aquest acord de col·laboració continua durant el 2015 amb la finalització d'alguns projectes iniciats en el marc del primer acord i amb actuacions de millora en nous equipaments.

Projecte Patrimoni *en Acció*

Objectius estratègics

El programa Patrimoni *en Acció* treballa per fer accessible el patrimoni cultural català al màxim nombre possible de persones, tot facilitant les eines que millor ajudin a la seva comprensió i gaudi.

- 1. Incrementar l'ús i el coneixement dels dotze elements** del patrimoni entre la comunitat i el territori: Augmentar progressivament durant els propers 5 anys fins a un 30% el número de visitants
- 2. Incrementar la diversitat de públics** en els conjunts monumentals seleccionats
- 3. Incrementar el grau de satisfacció** dels usuaris en aquests recursos del patrimoni monumental
- 4. Vincular el programa Patrimoni *en Acció* a estratègies de desenvolupament territorial**
- 5. Millorar la gestió i els serveis** dels recursos patrimonials

Projecte Patrimoni *en* *Acció:* 9 recursos patrimonials

Ciutat ibèrica d'Ullastret

- Projecte museogràfic del museu

Ciutat grecoromana d'Empúries

Continuïtat programa 2014

- Adequació dels recursos museogràfics al criptopòrtic de la casa romana
- Execució del projecte museogràfic del museu
- Execució de l'audiovisual

**Patrimoni de
la Humanitat**

Ciutat romana de Tàrraco

- Adequació de la visita a la vil·la romana dels Munts (Altafulla)
- Senyalització de Tàrraco. Patrimoni Mundial
- Projecte museogràfic del Museu de Tarragona

Castell de Miravet

- Implantació de la senyalització del castell (continuitat 2014)
- Projecte executiu de la museïtzació (continuitat 2014)
- Projecte d'ampliació de la visita

Castell de Cardona

- Museïtzació de la Col·legiata de Sant Vicenç

Patrimoni de
la Humanitat

Monestir Reial de Santa Maria de Poblet

- Projecte museogràfic del centre d'acollida de visitants

Monestir Reial de Santa Maria de Vallbona de les Monges

- Execució del projecte museogràfic (continuitat 2014)

Cartoixa d'Escaladei

→ Projecte d'adequació del Claustre Major

Universitat de Cervera

→ Adequació del Paranimf

El patrimoni fotogràfic de Catalunya al món

Creació del portal web de la fotografia

**BLOC ESTRATÈGIC
ÚS SOCIAL DEL
PATRIMONI**

Inscrit en el Pla Nacional de Fotografia, impulsat pel Departament de Cultura amb l'objectiu de crear una política institucional integral i estructurada per a la promoció de la fotografia i del patrimoni fotogràfic, el portal web té com a objectiu la divulgació i la difusió del patrimoni fotogràfic històric i contemporani de Catalunya a nivell nacional i internacional.

**El patrimoni fotogràfic català compta amb més de
35 milions de fotografies inventariades**

El portal web de la Fotografia a Catalunya

Funcionalitats

- Cercador de fotografies per col·lecció, temàtica, autor, etc.
- Fotògrafs
- Exposicions virtuals
- Serveis
- Teories
- Actualitat
- Publicacions
- Premis i beques
- Directori d'empreses
- Comunitat

Posada en funcionament del portal web del patrimoni cultural català

BLOC ESTRATÈGIC ÚS SOCIAL DEL PATRIMONI

El portal web del patrimoni cultural català proposa un accés fàcil, integrat i harmònic de la informació del patrimoni, alhora que esdevé una eina comunicativa i difusora que donarà major visibilitat del patrimoni als usuaris habituals i als no usuaris, i fomentarà l'ús social del patrimoni.

A qui s'adreça

- a professionals del sector patrimonial i cultural
- a visitants ocasionals i freqüents, catalans i forans
- a la comunitat educativa
- a professionals del sector turístic
- a les famílies
- a periodistes i mitjans de comunicació

Una finestreta única al patrimoni cultural, accessible, atractiva i amb un contingut actual per a tots els públics

Estructura de continguts

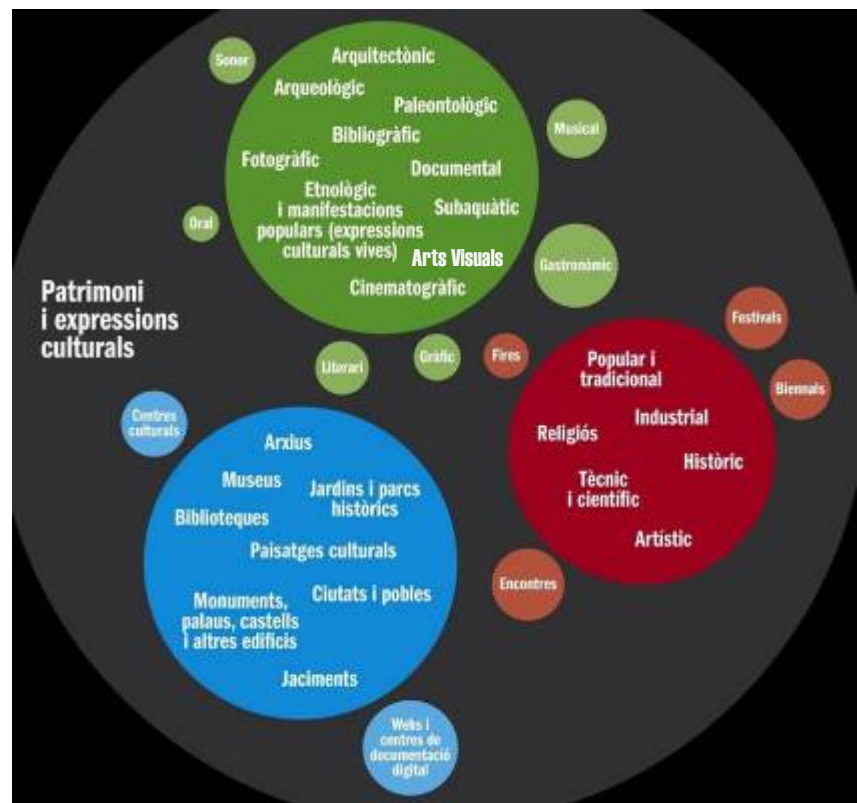
El portal web del patrimoni cultural català presenta una oferta de continguts que ha d'inspirar el públic a visitar-lo i interactuar amb ell. L'arquitectura de continguts té en compte el context de la utilització (mòbil, tauleta o ordinador de sobretaula) i les funcions més usuales per a cadascun d'aquests contextos. Inclou quatre grans blocs:

- **Visita:** informació pràctica per a la visita del patrimoni cultural català:
 - Agenda d'activitats
 - Mapa de localització d'equipaments
 - Presentació atractiva dels equipaments per maximitzar possibilitat de visita
 - Informació d'actualitat
 - Presència de l'activitat 2.0 dels usuaris sobre cada element
 - Compra d'entrades i serveis

- **Explora:** accés a fitxes individuals de monuments, museus, objectes, documents, festes populars, amb informació a la qual es podrà accedir per tres criteris:
 - Per àmbit: històric, artístic, industrial...
 - Per tipologia: arquitectònica, documental, bibliogràfica, fotogràfica...
 - Per accés: museus, arxius biblioteques...En aquest apartat també es donarà accés visual a través d'enllaços a totes les bases de dades i

repositoris publicats a internet sobre el patrimoni cultural català.

- **Educació.** Integració de l'actual portal web Patrimoni Cultural-Educació
- **Participa:** participació del públic via xarxes socials, informació i accés a les iniciatives de participació i voluntariat que estiguin en marxa.

Posada en funcionament de l'Espai Patrimoni

L'espai de divulgació del patrimoni
cultural català

BLOC ESTRATÈGIC
ÚS SOCIAL DEL
PATRIMONI

Amb l'objectiu de dotar al país d'un lloc a la capital catalana des del qual s'orienti i es promogui el coneixement, la visita i l'ús de l'important patrimoni monumental, arqueològic i museístic de Catalunya en relació amb el seu valor històric i artístic, i incentivar els visitants que atreu la ciutat de Barcelona i el país a conèixer la seva realitat patrimonial, artística, natural, gastronòmica i festiva.

Un aparador del patrimoni cultural al cor de Barcelona

Un espai temàtic temporal on descobrir els principals elements del patrimoni cultural català, tangible i intangible a les Rambles de Barcelona.

Un espai de referència al món pels apassionats del patrimoni que treballa per divulgar-lo

Una porta d'entrada per descobrir el patrimoni cultural de Catalunya a partir de la informació, les activitats i l'entreteniment

Un espai temporal que es renova parcialment cada sis mesos per presentar una època al voltant d'un element del nostre patrimoni

Espai Patrimoni

Àmbits

L'Espai Patrimoni és un espai amb tres àrees que interactuen entre elles per mostrar el patrimoni cultural de Catalunya i inspirar a la seva visita:

Informació

Aprofundir en el coneixement del patrimoni a través d'espais informatius i productes de qualitat

Interacció

Visitar i experimentar el patrimoni a través d'exposicions i activitats divulgatives al voltant del patrimoni cultural

Inspiració

Descobrir el patrimoni a través de la pròpia visita a l'Espai Patrimoni on decoració, exposició, producte i gastronomia s'inspiren en el ric patrimoni cultural de Catalunya

Obertura del Centre d'Atenció de Visitants d'Empúries

**BLOC ESTRATÈGIC
ÚS SOCIAL DEL
PATRIMONI**

Empúries és el jaciment més visitat de Catalunya. Porta d'entrada de la colonització grega i romana a Catalunya, la seva ubicació a la Costa Brava juntament amb la seva significació històrica, li permet acollir un nombre molt important de visitants cada any. L'obertura del nou centre de recepció de visitants permet millorar notablement la qualitat de la visita.

L'accés a peu al jaciment ajudarà a que el visitant pugui informar-se còmodament de les diverses opcions de visita i triar la que s'ajusti més als seus interessos. A més, al mateix centre, el públic podrà gaudir d'un audiovisual pròleg on trobarà les claus bàsiques per entendre la significació d'Empúries, i una cafeteria/restaurant i una botiga amb productes de qualitat.

Obertura del Centre d'Atenció de Visitants d'Empúries

Actuacions

Per dur a terme l'obertura del Centre d'Atenció de Visitants, durant el 2014 es van iniciar una sèrie d'actuacions que culminen aquest 2015 amb:

- 1.** Ordenació de l'exterior del jaciment per la posada en funcionament del nou centre i creació d'un nou espai d'aparcaments fruit del conveni de col·laboració l'Ajuntament de l'Escala
- 2.** Implementació dels serveis d'acollida, venda d'entrades, botiga i restaurant al centre de recepció de visitants
- 3.** Adjudicació i producció de l'audiovisual d'introducció a la visita a Empúries. L'audiovisual s'ubica a la sala multimèdia del nou centre de recepció i forma part de les actuacions del programa Patrimoni *en Acció*.

La Ruta del Romànic

BLOC ESTRATÈGIC ÚS SOCIAL DEL PATRIMONI

Després de sis anys dedicats a la conservació i restauració del patrimoni arquitectònic i artístic català d'època romànica que es conserva a Catalunya, fruit de l'acord de col·laboració entre el Departament de Cultura i L'Obra Social "la Caixa", és moment de posar en valor aquesta tasca com a producte cultural i turístic de primer ordre.

Conjuntament amb l'Agència Catalana de Turisme i operadors privats s'està treballant en les següents **línies de treball**:

- 1. Posada en valor del patrimoni restaurat**
- 2. Crear paquets turístics** amb escapades, itineraris i estades a les comarques d'interior i muntanya de Catalunya, i comercialitzar-los a través d'operadors turístics.
- 3. Posicionar els elements patrimonials** que conformin la ruta a través d'un programa de difusió i comunicació

La Ruta del Romànic

Les 7 destinacions del Romànic a Catalunya

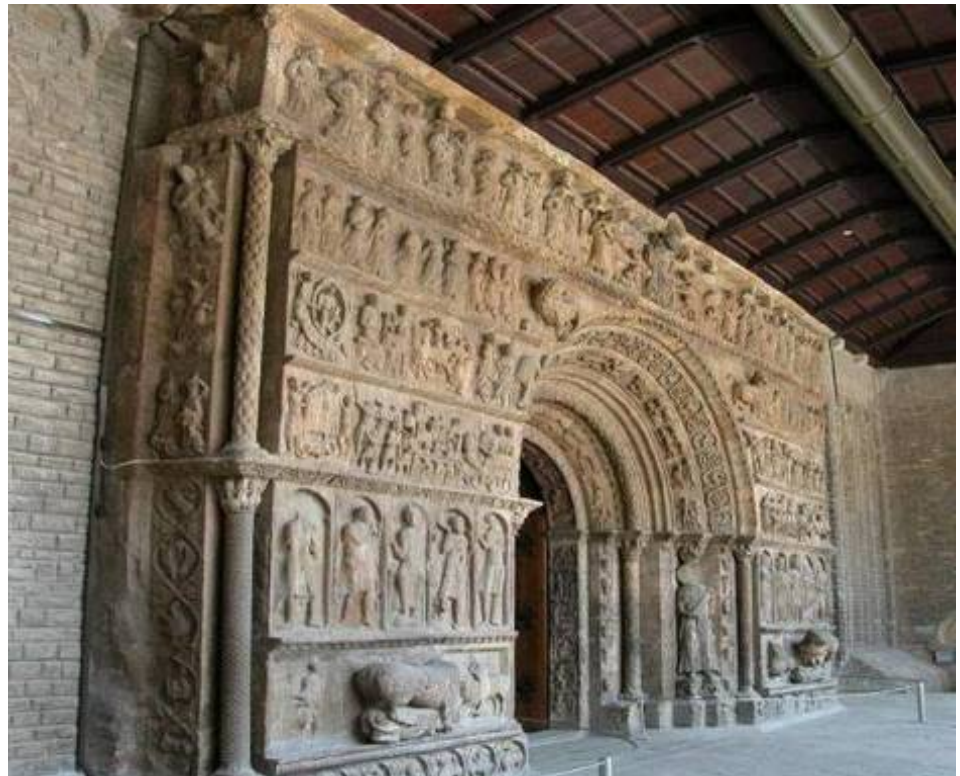
1. **Barcelona.** La destinació que comprèn la ciutat de Barcelona i bona part de les comarques de la seva regió metropolitana, amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya i la Seu d'Ègara-Conjunt d'esglésies de Sant Pere de Terrassa (Vallès Occidental) com a icones de la destinació.

2. **Girona-Costa Brava.** Un territori de contrastos que comprèn les comarques de la Costa Brava i les terres interiors de bona part de les comarques gironines, amb la Catedral de Girona i el seu Tresor, el Museu d'Art de Girona i el Museu d'Arqueologia de Catalunya-Sant Pere de Galligants (Gironès), el Monestir de Sant Pere de Rodes (Alt Empordà) i el Monestir de Sant Pere i el conjunt urbà de Besalú (Garrotxa) com a icones de la destinació.

- 3.** **Vic-Ripoll.** La destinació més petita només comprèn dues comarques unides pel curs del riu Ter, però amb dues capitals que atresoren grans icones com la Catedral de Vic (amb el seu campanar romànic i la cripta) i el seu Museu Episcopal (Osona) i el Monestir de Ripoll (Ripollès), amb la seva magnífica portalada.

- 4. Catalunya Central.** Les terres del centre de Catalunya tenen un ric patrimoni romànic que s'exemplifica amb castells imponents que s'han convertit en icones de la destinació, com són el Conjunt del Castell i la Canònica de Sant Vicenç de Cardona (Bages) i el Castell de Claramunt (Anoia).

- 5. Alt Pirineu i Aran.** Les comarques pirinenques amaguen vestigis romànics a cada racó de les seves valls i aquest ric patrimoni es tradueix en icones de tot tipus, des del Conjunt d'esglésies romàniques de la Vall de Boí (Alta Ribagorça), declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO, fins a la Catedral de la Seu d'Urgell (Alt Urgell), passant per l'altiu Conjunt del Castell de Mur i Santa Maria de Mur (Pallars Jussà).

- 6. Tarragona-Lleida i Costa Daurada Nord.** Les comarques que conformen l'eix Lleida-Tarragona és un territori de contrastos paisatgístics i també patrimonials, amb icones com la Seu Vella i el Museu Diocesà de Lleida (Segrià).

- 7. Terres de l'Ebre i Costa Daurada Sud.** El territori de l'extrem sud de Catalunya és el que atresora un patrimoni romànic més reduït, però no per això menys important, com ho demostra l'altivesa de la seva gran icona, el Castell de Miravet (Ribera d'Ebre), que s'alça imponent i dominant sobre la vall del riu Ebre.

3. Conservació, recerca i divulgació científica

Programa de conservació-restauració del patrimoni cultural moble de Catalunya

Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya

**BLOC ESTRATÈGIC
CONSERVACIÓ DEL
PATRIMONI,
RECERCA I
DIVULGACIÓ
CIENTÍFICA**

El Centre vetlla pel bon estat de conservació dels béns catalogats del patrimoni català, promovent la qualitat, el rigor i la innovació en les seves intervencions de conservació-restauració.

Programa de conservació i restauració del patrimoni Actuacions

- 1. Assessoraments** i informes tècnics sobre l'estat de conservació dels Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN) i dels béns catalogats en general a les institucions públiques o privades sense afany de lucre.
- 2. Comissions del patrimoni.** Avaluació i emissió d'informes tècnics per als projectes presentats a les comissions territorials de patrimoni de Catalunya (museus, monuments i jaciments adscrits a l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural).
- 3. Conservació i restauració del patrimoni propi de la Generalitat.** Museus, monuments i jaciments adscrits a l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural.

Patrimoni industrial

- Conservació i restauració d'una premsa d'oli del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya.
- Conservació i restauració d'una piconadora del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya.

Pintura mural/Arqueologia

- Conservació i restauració del criptopòrtic (pintures murals i mosaics) de la vil·la romana dels Munts, Altafulla (Tarragonès).
- Conservació i restauració del tresor de monedes de Felip III i Felip IV del Museu d'Arqueologia de Barcelona, de Barcelona.
- Conservació dels tresor de Llavorsí. 150 peces de bronze. Segles VII i VIII aC, exposat al Museu d'Història de Catalunya.
- Conservació i restauració de béns arqueològics dels jaciments de Ca l'Arnau, Can Rodón i Turó dels dos pins de Cabrera de Mar (Maresme).
- Conservació i restauració dels béns arqueològics del jaciment ibèric de les Maletes, Montcada i Reixac (Vallès Occidental).
- Conservació i restauració dels mosaics de la vil·la romana de Can Pau Birol, Girona (Gironès), del Museu d'Arqueologia de Catalunya, seu de Girona.
- Conservació preventiva i restauració de diversos objectes de l'exposició permanent del Museu d'Arqueologia de Catalunya, seu d'Empúries.
- Conservació i restauració del jaciment arqueològic (mosaics, murs...) d'Empúries.

Pintura sobre tela

- Conservació i restauració de l'obra de Ramon Martí i Alsina, *Guerrillers catalans*. Oli sobre cartró, 1861.
- Conservació i restauració de l'obra *Verge dels Dolors*. Pintura sobre tela XVII, procedent de la Cartoixa Escala Dei. Museu d'Història de Catalunya

Escultura de fusta policromada

- Conservació i restauració de part del rerecor de la nau central del monestir de Santes Creus, Aiguamúrcia (Alt Camp). Primera fase: estudi.

Paper

- Conservació i restauració d'un volum de documents notariais de l'Arxiu Històric de Girona (Gironès).
- Conservació i restauració d'un volum de documents del cadastre i registres urbans de l'Arxiu Històric de Tarragona (Tarragonès).
- Conservació i restauració d'un volum de documents notariais de l'Arxiu Històric de Lleida (Segrià).
- Conservació preventiva del fons Piranesi de la biblioteca del Museu d'Arqueologia de Catalunya, Barcelona.

Vitralls

- Conservació i restauració d'un vitralls gòtic XII i d'un vitrall modernista del monestir de Santes Creus, Aiguamúrcia (Alt Camp).

Conservació preventiva

Assessorament i protocols en conservació preventiva de les col·leccions dels museus i dels monuments adscrits a l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i del fons d'art i d'altres béns mobles del Departament de Cultura.

4. Conservació i restauració de patrimoni d'altres institucions

- Conservació i restauració de les col·leccions del Museu del Disseny de Barcelona.
- Conservació i restauració de la col·lecció de carrosses fúnebres de Cementiris de Barcelona.
- Conservació i restauració de les col·leccions del Port de Barcelona: catalogació i restauració de nou obres gràfiques i pictòriques sobre paper i intervenció d'una grua i dues àncores.

5. Plans de conservació

- Pla de conservació de tots els béns i monuments que integren el Patrimoni Mundial de Tarragona
- Pla de conservació del jaciment, reserves i museu d'Empúries
- Pla de conservació del monestir de Santes Creus
- Conservació i restauració de dues pintures sobre tela de Filipo Ariosto conservades al Departament de Presidència de la Generalitat
- Adequació de les reserves del fons d'art del Departament de Presidència de la Generalitat
- Supervisió de la conservació i restauració de dos enteixinats de l'ala de Sant Sever del Palau de la Generalitat

Programa Romànic Obert. Direcció tècnica de les actuacions en conservació i restauració de béns culturals finançat pel programa Romànic Obert (Obra Social "la Caixa")

- Portalada de Meranges
- Portalada de Gandesa
- Portalada de Covet

6. Subvencions. Supervisió tècnica dels projectes subvencionats i de la seva execució a ens locals i entitats privades sense afany de lucre.

7. Programa d'innovació, recerca, difusió i transferència del coneixement. El CRBMC desenvolupa innovació i recerca aplicada als processos de restauració, organitza cursos, conferències i seminaris per a professionals de l'àmbit de la conservació del patrimoni, desenvolupa els programes de beques i d'alumnes en pràctiques amb les universitats catalanes, i des d'aquest any ofereix un programa educatiu adreçat a les escoles. Destaquen:

- Estudis previs sobre sistemes de neteja i característiques de morters i pedra de la portalada del monestir de Santa Maria de Ripoll (Ripollès).
- Avaluació i caracterització dels materials de la pintura romànica catalana (II).
- Estudi tècnic sobre la desinfecció per anòxia en documents: efectes i conseqüències.
- Edició de 2 butlletins *Rescat* i de la *Guia del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya*.
- Publicació de les actes del Simpòsium Internacional sobre la Portalada de Ripoll (en col·laboració amb el bisbat de Vic, la Diputació de Girona, l'ajuntament de Ripoll).

Impuls a la recerca científica del patrimoni cultural

**Transferència del coneixement i
divulgació**

**BLOC ESTRATÈGIC
CONSERVACIÓ DEL
PATRIMONI,
RECERCA I
DIVULGACIÓ
CIENTÍFICA**

Impulsar la recerca d'àmbit patrimonial amb vocació de retorn social mitjançant una millora qualitativa dels discursos de les col·leccions dels museus i la transferència de coneixement tècnic del patrimoni i posar en marxa programes i pràctiques professionals amb el sector i universitat.

Impuls a la recerca científica del patrimoni

Actuacions

1. Projecte d'incorporació de l'Agència al Projecte Europeu BRICUS de digitalització de béns patrimonials i turisme cultural, finançat amb fons europeus i *HORIZON 20/20* i liderat per l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES). Els objectius del projecte són:

- Facilitar el desenvolupament d'un ecosistema que incrementi la cadena de valor dels béns culturals digitals en un entorn de productes, béns i serveis.
- Relacionar a través d'eines TIC, objectes patrimonials digitalitzats a Europeana, o d'altres repositoris similars amb la història d'Europa i els territoris on es desenvolupi la fase pilot del projecte.
- Dissenyar una plataforma d'assistència a la creació dinàmica de noves narratives de continguts culturals, noves maneres i metodologies per explicar la història comuna d'Europa, amb criteris de sostenibilitat de continguts, d'eines tecnològiques i també de sostenibilitat econòmica.

2. Adhesió del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya com a membre de ple dret a la Xarxa UNITWIN UNESCO de formació, protecció i difusió del Patrimoni Cultural Subaquàtic, coordinada des de la Universitat de Selçuk (Turquia). L'adhesió permetrà participar com a soci en projectes europeus dissenyats i organitzats per la mateixa xarxa. Aquesta xarxa té com a **principals objectius:**

- Promoure la recerca, la formació, la difusió i la documentació d'activitats relacionades amb la protecció del patrimoni cultural subaquàtic.
- Potenciar els treballs de l'arqueologia subaquàtica

Beneficis:

- Formar part de nous projectes europeus
- Crear sinèrgies amb les diferents universitats i centres de recerca per la mobilitat dels investigadors i de l'instrumental científic.
- Accés a subvencions d'entitats privades sense ànim de lucre.

3. **Creació d'un Pla de Recerca Arqueològica** que orienti, racionalitzi i coordini la recerca arqueològica dels equipaments patrimonials que gestiona l'Agència, en funció del seu relat. Els àmbits temàtics d'actuació són:

- **Prehistòria**
- **Colonitzacions i món ibèric**
- **Món romà**
- **Antiguitat tardana i època medieval**

L'equip de recerca de referència en arqueologia liderat des del MAC-Barcelona compta amb la participació dels altres centre de l'àmbit de l'arqueologia.

Publicació *online* dels resultats del projecte científic de les tombes reials de Santes Creus

BLOC ESTRATÈGIC
CONSERVACIÓ DEL
PATRIMONI,
RECERCA I
DIVULGACIÓ
CIENTÍFICA

L'any 2009, en el marc del 850è aniversari de la fundació del Reial Monestir de Santes Creus que s'havia de commemorar l'any 2010, el Museu d'Història de Catalunya va iniciar la restauració escultòrica del panteó reial de Santes Creus. El resultat va ser la descoberta de les restes del rei Pere II el Gran i de Blanca d'Anjou.

Cinc anys més tard de la seva descoberta, el Museu d'Història de Catalunya posa a l'abast de tothom els resultats de la recerca científica duta a terme per un equip d'especialistes multidisciplinar, a través d'un llibre electrònic i una publicació *online*.

Publicació *online* dels resultats del projecte científic de les tombes reials de Santes Creus

El projecte digital dels resultats de la recerca científica del Panteó Reial de Santes Creus consta de dues parts:

1. El llibre electrònic *Memòria de l'estudi de les tombes reials de Santes Creus*, escrit per l'equip científic que va dur a terme la recerca i editat per l'Entitat Autònoma del Diari Oficial i Publicacions de la Generalitat de Catalunya (EADOP). Destinat als especialistes, el llibre electrònic compagina el text amb enllaços a diferents recursos digitals. Es pot descarregar sencer o bé per capítols.
2. La publicació online *El Panteó Reial de Santes Creus*, de caire més divulgatiu, posa a l'abast del gran públic, no especialista, tota la recerca científica a través de materials diversos com vídeos, planimetries, imatges i 3D per poder seguir tot el procés de recerca.

4. Gestió i organització

Anàlisi dels llocs de treball i de l'estructura de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural

**BLOC ESTRATÈGIC
GESTIÓ I
ORGANITZACIÓ**

Després de la posada en marxa l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural amb l'objectiu de crear una agència pública al servei del patrimoni cultural català, El 2015 es planteja afrontar una sèrie de reptes a nivell organitzatiu per tal d'optimitzar l'estructura.

Anàlisi dels llocs de treball i de l'estructura de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural

Objectius

- 1.** **Comprendre la situació actual dels diferents centres gestors** (serveis centrals i equipaments), tot identificant les sinèrgies entre centres i fomentar una correcta distribució de les càrregues de treball a través de l'homogeneització dels llocs de treball.
- 2.** **Realitzar la classificació dels llocs de treball**, identificant llocs de treball tipus, i procedir a la realització de les DLT's corresponents i elaborant un inventari dels llocs de treball resultants (RLT).

Estratègies de col·laboració amb els ens locals

**BLOC ESTRATÈGIC
GESTIÓ I
ORGANITZACIÓ**

Amb l'objectiu d'impulsar nous projectes amb diferents vies de finançament, l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural treballa amb l'objectiu d'establir vies col·laboratives amb altres administracions públiques i entitats privades per tal de desenvolupar diferents projectes més eficients i sumar recursos i esforços.

Estratègies col·laboratives

- 1.** **Conveni entre l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i la Fundació Cardona Històrica.** El conveni vol establir la col·laboració per portar a terme una gestió conjunta del Castell de Cardona.
- 2.** **Conveni de col·laboració entre l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i l'Ajuntament de la Pobla de Claramunt.** El conveni preveu la gestió conjunta del Castell de Claramunt.
- 3.** **Conveni de col·laboració entre l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i "Formació i Valors-Fundació Antonio Jiménez".** El conveni preveu la cessió per part de l'Agència, durant la durada del conveni, dels antics horts del Monestir de Sant Pere de Rodes per portar a terme les activitats de la Fundació. El Projecte Formació i Valors treballa en l'àmbit de la reinserció sociolaboral dels alumnes de l'escola Foresterra.

Organització i recursos humans

Consell d'Administració

PRESIDÈNCIA: conseller de Cultura, Ferran Mascarell i Canalda

VICEPRESIDÈNCIA: secretària general de Cultura, Pilar Pifarré i Matas

DIRECCIÓ: director general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni, Joan Pluma

Vocals:

- Joaquim Bohils i Cuberta, en representació del Departament de la Presidència
- Salvador Estapé i Triay, director general del Patrimoni de la Generalitat de Catalunya, en representació del departament competent en matèria d'economia
- Agustí Serra i Monté, director general d'Ordenació del Territori i Urbanisme, en representació del departament competent en matèria de planificació territorial i urbanisme
- Carme Rubió i Soto, subdirectora de programació turística de la direcció general de Turisme, en representació del departament competent en matèria de turisme
- Josep Berga i Vayreda, en representació de les organitzacions associatives d'ens locals, a proposta de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques

- Xavier Menéndez i Pablo, en representació de les organitzacions associatives d'ens locals, a proposta de la Federació de Municipis de Catalunya
- Ramon Orpinell i Vilarroig, en representació dels sectors professionals, acadèmics i universitaris relacionats amb el patrimoni cultural
- Vinyet Panyella i Balcells, en representació dels sectors professionals, acadèmics i universitaris relacionats amb el patrimoni cultural
- Jordi Sellas i Farres, director general de Creació i Empreses Culturals
- Lluís Puig i Gordi, director general de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals
- Xavier Arola, gerent de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural

Secretària del Consell: Maria Pilar Bayarri i Roda,
advocada en cap de l'Assessoria Jurídica del Departament
de Cultura

Recursos Humans

Direcció	3
Serveis Centrals	32
Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya	16
Museu d'Arqueologia de Catalunya	62
Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya	21
Museu d'Història de Catalunya	25
Museu Nacional Arqueològic de Tarragona	24
Museu d'Art de Girona	11
Monuments i jaciments	20
TOTAL PLACES	214

Pressupost

Pressupost 2015

El pressupost de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural per al 2015 és de 22.326.356,67 €*

Principals aportacions al pressupost:

Departament de Cultura	82% dels ingressos
Patrocinis	9% dels ingressos
Venda d'entrades	9% dels ingressos

**Pressupost aprovat parlament més transferències pendents de formalitzar*

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Oficina de Comunicació i Premsa
93.316.27.32

Agència Catalana
del Patrimoni Cultural
www.gencat.cat/cultura/acdpc